

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

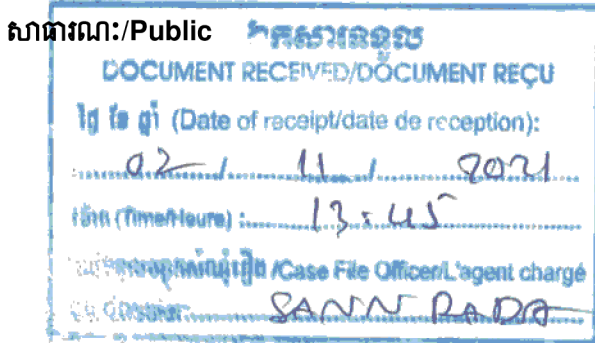
ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក
ភាគីដាក់ឯកសារ៖ ការិយាល័យរដ្ឋបាល
ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ភាសាដើម៖ អង់គ្លេស
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី ០២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២១

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ ក.ស.ច.ស ឬ អង្គជំនុំជម្រះ៖
ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទឯកសារ៖
ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន៖
ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា៖
ហត្ថលេខា៖

សាធារណៈ

**ចម្លើយតបរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលចំពោះសំណើសុំបន្ទាន់របស់សហមេធាវីនាំមុខ
តំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (F70)**

ដាក់ដោយ៖

ការិយាល័យរដ្ឋបាលនៃ អ.វ.ត.ក

ផ្ញើជូន៖

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (សំណុំរឿង ០០២)
សហព្រះរាជអាជ្ញា
សហមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន

1. ការិយាល័យរដ្ឋបាល សូមឆ្លើយតបទៅនឹង “សំណើបន្ទាន់របស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុំចេញដីកាបង្គាប់ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការទទួលបានការតំណាងផ្លូវច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងការជំនុំជម្រះប្រកបដោយយុត្តិធម៌” (“សំណើសុំបន្ទាន់”)¹ ។
2. អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានសម្រេចរួចហើយថា ខ្លឹមសារនៃការព្រួយបារម្ភរបស់សហមេធាវីនាំមុខ “ពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋបាល” ដែល “ពុំមែនជាបញ្ហាដែលអាចជំនុំជម្រះបាននោះទេ”² ។ អង្គហេតុជាមូលដ្ឋាននៃបញ្ហាចំពោះមុខ រួមមាន សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សហមេធាវីនាំមុខអន្តរជាតិ³ និងសំអាងហេតុលម្អិតរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលសម្រាប់សេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន⁴ អាចឱ្យអង្គជំនុំជម្រះពិនិត្យមើលបាន នៅពេលធ្វើការសម្រេចខាងលើ ដោយអង្គជំនុំជម្រះបានទទួលព័ត៌មានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ ពុំមានអង្គហេតុផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតទៅនឹងនោះឡើយ។ ជារួម សំណើសុំបន្ទាន់មានបំណងពន្យារកិច្ចសន្យាការងារទីប្រឹក្សាអន្តរជាតិមួយរូបតែប៉ុណ្ណោះ⁵ (វាជាបញ្ហា**រដ្ឋបាល**ដែលអង្គជំនុំជម្រះនេះចាត់ទុកថាពុំមែនជាបញ្ហាដែលអាចជំនុំជម្រះបាននោះទេ) ហើយភាគច្រើនគឺជាការបង្ហាញចំណុចដែលសហមេធាវីនាំមុខមិនឯកភាពជាមួយសេចក្តីសម្រេច**រដ្ឋបាល** តែប៉ុណ្ណោះ⁶ ។ ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះ សំណើសុំបន្ទាន់ត្រូវត្រូវបានចោល។
3. សហមេធាវីនាំមុខស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលអន្តរជាតិ ដោយរៀបចំសំណើសុំបន្ទាន់របស់ខ្លួនជាបណ្តឹងសុំ ក្នុងគោលបំណងដើម្បី “ការពារ” សិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការទទួលបាន “ការតំណាងតាមផ្លូវច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព” និង “ការជំនុំជម្រះក្តីប្រកបដោយ

---

¹ ឯកសារ F70 ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១។

² ឯកសារ F69/1 សេចក្តីសម្រេចស្តីពីសំណើសុំបន្ទាន់របស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុំដាក់តែមួយភាសា និងសុំពន្លឿនកាលវិភាគដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១។

³ ឧបសម្ព័ន្ធក្នុង ឯកសារ F69/1 ជាឯកសារ F69.1.1 ឯកសារ F69.1.2 និង ឯកសារ F69.1.4។

⁴ F69.1.5 ឧបសម្ព័ន្ធក្នុងជា ឯកសារក្នុងលេខ១។

⁵ សូមមើល ឧទា. សំណើសុំបន្ទាន់ កថាខណ្ឌ ៣៨ កថាខណ្ឌ ៥០ កថាខណ្ឌ ៦៦-៦៩ កថាខណ្ឌ ៧២ កថាខណ្ឌ ៧៦-៧៧ កថាខណ្ឌ ៨០ កថាខណ្ឌ ៨៥ កថាខណ្ឌ ៩៩ កថាខណ្ឌ ១០៩។

⁶ សូមមើល ឧទា. សំណើសុំបន្ទាន់ ផ្នែកទី V-VIII។

ដោយយុត្តិធម៌”⁷ ទោះបីជាទទួលស្គាល់ថា ការិយាល័យរដ្ឋបាលអាចកំណត់ “អំពីទំហំការងារដែល ចាំបាច់ និងសមស្របសម្រាប់ការធ្វើតំណាងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក៏ដោយ”⁸។ ការិយាល័យរដ្ឋ បាល បន្តគោរពតាមគោលការណ៍ណែនាំស្របតាមក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តរបស់ អ.វ.ត.ក និងផែនការ ការងាររបស់ស្ថាប័នតុលាការ ហើយរក្សាជំហរថា វិធានផ្ទៃក្នុង និងធនធានដែលបានបែងចែកបាន ការពារគ្រប់គ្រាន់ដល់សិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដំណាក់កាលនេះ រួចអស់ទៅហើយ។ តាមពិតគឺ សហមេធាវីនាំមុខខ្លួនឯង ពុំមែនបុគ្គលិកគ្រាំទ្ររបស់ខ្លួននោះទេ ដែលធ្វើជាតំណាង និងលើកកម្ពស់ការធ្វើជាតំណាងផ្លូវច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព អនុលោម តាមវិធាន ១២ស្ទួនពីរនៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ ម្យ៉ាងវិញទៀត គេពុំអាចជឿជាក់បានឡើយថា ដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ត្រូវបានដកហូតសិទ្ធិតំណាងផ្លូវច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៅ ពេលដែលផលប្រយោជន៍ជាសមូហភាពរបស់ពួកគេនៅដំណាក់កាលបណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រូវបានផ្តល់ ជូនមេធាវីការពារក្តីចំនួនពីររូប ដែលត្រូវបានតែងតាំង និងទទួលស្គាល់ត្រឹមត្រូវនៅចំពោះមុខអង្គ ជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតួនាទីជាសហមេធាវីនាំមុខ និងទទួលបានប្រាក់ខែពេញលេញនោះ។ លើស ពីនេះ សហមេធាវីនាំមុខ តាមលក្ខន្តិកៈ មានមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួន ១៨នាក់ (កម្ពុជា ០៩នាក់ និងបរទេស ០៩នាក់) ជួយការងារ និងមន្ត្រីច្បាប់ចំនួន ០២រូបទៀត ជួយគាំទ្រ ដែលសុទ្ធតែទទួលបានប្រាក់ខែពេញលេញដូចគ្នា។ ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានបញ្ជាក់ចំណុចនេះ ច្បាស់ជូនសហមេធាវីនាំមុខរួចហើយ ហើយគូសបញ្ជាក់ថា សេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនដែលសម្រេច លើសំណើសុំធនធាន ត្រូវរួមបញ្ចូលការពិចារណាលើធនធាន ទាំងអស់ដែលផ្នែករបស់ពួកគេមាន ពុំមែនធនធានទាំងឡាយ ដែលផ្តល់ជូនដោយជំនួយអង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់សាលាក្តីខ្មែរ

⁷ ការិយាល័យរដ្ឋបាលពុំជំទាស់យុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុងការពិនិត្យមើលឡើងវិញ និងកំណត់បញ្ហាផ្លូវច្បាប់ទាក់ទងនឹង ការតំណាងផ្លូវច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌នោះទេ។ សូមមើល សំណើសុំបញ្ជូន ផ្នែកទី IV។ យើងគួរកត់សម្គាល់ថា សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សហមេធាវីនាំមុខអន្តរជាតិ ស្នើ UNAKRT សុំធនធានទីប្រឹក្សា (គឺជា បរិបទ ភេមួយភតដែលបញ្ជាក់អំពីលទ្ធភាពត្រួតគ្នានៃ “ការតំណាងផ្លូវច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព” ពុំបញ្ជាក់ជាក់លាក់ថាគឺ នៅពេលបុគ្គលម្នាក់ណាមួយនឹងធ្វើឱ្យ “ការរៀបចំការធ្វើជាតំណាងផ្លូវច្បាប់ជូនដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី” ពុំអាចមានប្រសិទ្ធភាព ដោយរបៀបណាក្រោមវិធាន ១២ស្ទួនពីរដោយផ្អែកលើការងារនាពេលខាងមុខនោះឡើយ។ សូមមើល ឯកសារភ្ជាប់លេខ ១ កថា ខណ្ឌ ១៦(លេខយោង ៣៩)។ សហមេធាវីនាំមុខលើកឡើងយ៉ាងជាក់លាក់ម្តងទៀតអំពីការបន្ថយកម្លាំងការងារចំនួន ០១រូប ថា ជា “ការ ពុំអាចឱ្យខ្លួនតំណាងតាមផ្លូវច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅមុនពេល និងក្រោយពេលចេញសាលដីកា” ហើយវាធ្វើ ឱ្យមាន “ផលវិបាកជាក់ស្តែង និងជាយថាហេតុលើសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការទទួលបានការតំណាងប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព” [គូសបញ្ជាក់បន្ថែម]។ សូមមើល សំណើសុំបញ្ជូន កថាខណ្ឌ ៣ កថាខណ្ឌ ២៧ចថ កថាខណ្ឌ ៦៧។

⁸ សំណើសុំបញ្ជូន កថាខណ្ឌ ៥៥។

ក្រហម UNAKRT⁹ នោះឡើយ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី សហមេធាវីនាំមុខនៅទទួលបានមាន ធនធានមិនគ្រប់គ្រាន់ ពោលគឺ មន្ត្រីច្បាប់ពេញម៉ោងចំនួនពីររូប ដែលរាយការណ៍ផ្ទាល់ជូនពួកគេ ហើយនឹងត្រូវទាញមន្ត្រីច្បាប់នៃមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួន ១៨រូប¹⁰ ទោះបីជាមាន “បញ្ហាប្រឈមជាក់ស្តែង” ជាមួយនឹង “ផ្នែកអន្តរជាតិ” ក្តី¹¹។

4. ការិយាល័យរដ្ឋបាលសូមអះអាងថា ភាពរអាក់រអួលផ្នែកការងារគ្រប់គ្រង ទោះក្នុងករណីណាក៏ ដោយ មិនអាចទាត់ចោលឆន្ទៈនៃកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ អ.វ.ត.ក ដូចមានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងនោះ ឡើយ¹²។ វាពុំសមហេតុផលដែលថា ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តទាំងមូលនៃវិធាន ១២ស្ទួនពីរ និងវិធាន ២៣ ដែលមានគោលបំណងធានា “ការរៀបចំតំណាងផ្លូវច្បាប់ជូនដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាព” និង “ដំណើរការនីតិវិធីប្រកបដោយភាពយុត្តិធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព” ដោយសហ មេធាវីនាំមុខ កំណត់ផ្តល់ជូនតែជំនួយការផ្លូវច្បាប់តែមួយរូបគត់។ ទទ្ទឹករណ៍របស់សហមេធាវីនាំ មុខ ផ្ទុយពីចំណុចនេះ ពុំសមស្របនោះទេ។

5. ទាក់ទងនឹងសេចក្តីពិចារណាលើ “ការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌” និង “ភាពយុត្តិធម៌” ហើយនិង សំណើបន្ទាន់នោះ គួររំលឹកថាសេចក្តីសម្រេចរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល ពាក់ព័ន្ធតែរយៈពេលចាប់ ពីខែតុលា ដល់ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ ប៉ុណ្ណោះ។ សហមេធាវីនាំមុខ មិនបានបញ្ជាក់ឡើយថាតើសិទ្ធិទទួល បានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ ពិតជាទទួលរង ឬនឹងទទួលរងផលប៉ះពាល់ជាក់ស្តែង ក្នុងរយៈ ពេលនេះ បែបណា ឬក្នុងផ្នែកណា (ពុំមែនជាសម្មតិកម្ម ឬការប៉ាន់ស្មាន) នៅពេលបណ្តឹង សាទុក្ខ ក្នុងសំណុំរឿង០០២ ត្រូវបានពិនិត្យមើលពេញលេញ ហើយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានថយ ទៅធ្វើការពិភាក្សាសម្រេច។ ដូចលើកឡើងនៅក្នុងសារណារបស់ខ្លួនទៅកាន់ការិយាល័យរដ្ឋបាល¹³ សហមេធាវីនាំមុខ ស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះយោងទៅការងារដែលមានលក្ខណៈបន្តជាប់ និងគ្មានកាល

⁹ ឯកសារភ្ជាប់លេខ ១ កថាខណ្ឌ ៦-៩, កថាខណ្ឌ ២២ (យោងលើតួនាទីរបស់ផ្នែកគាំពារជនរងគ្រោះនៅក្រៅអាណត្តិរបស់សហ មេធាវីនាំមុខ)។ ចំនួនសរុបក៏រួមបញ្ចូលធនធាននៅក្នុងផ្នែកគាំទ្រជនរងគ្រោះ និងផ្នែកកិច្ចការសាធារណៈផងដែរ ដែលបន្តផ្តល់ ជូនសហមេធាវីនាំមុខ ដូចការិយាល័យដទៃទៀតនៃអង្គជំនុំជម្រះ និងចំពោះសកម្មភាពក្រៅពីការងារតុលាការ។

¹⁰ សំណើសុំបន្ទាន់ កថាខណ្ឌ ២៨-៣៨។

¹¹ សូមមើល សំណើសុំបន្ទាន់ កថាខណ្ឌ ២៧ កថាខណ្ឌ ៦៨(i) កថាខណ្ឌ ៦៩។

¹² ឯកសារភ្ជាប់លេខ ១ កថាខណ្ឌ ១៥។

¹³ សូមមើលឯកសារភ្ជាប់លេខ១ កថាខណ្ឌ១៥។

បរិច្ឆេទកំណត់ផ្នែកតុលាការ¹⁴។ សំណើបន្ទាន់ មិនបានបញ្ជាក់អំពីការងារនាពេលឆាប់ៗខាងមុខ ដែលទទួលបានប្រយោជន៍សមស្របពីការបន្ថែមធនធានមនុស្សភ្លាមៗនោះទេ។ ការិយាល័យរដ្ឋបាល បាន ដោះស្រាយបញ្ហាដែលបានលើកឡើងដោយសហមេធាវីនាំមុខរួចហើយ ដែលពេលនេះត្រូវ បានកំណត់ឡើងវិញថាជាបញ្ហា “ការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌” និង “ភាពយុត្តិធម៌” ទោះជាមិន មែនជាបញ្ហាបែបនោះក៏ដោយ។ ប្រសិនបើមានបញ្ហាផ្នែកច្បាប់ពិតប្រាកដមែននោះ សហមេធាវីនាំ មុខ ច្បាស់ជាបានលើកឡើងបញ្ហាទាំងនោះ នៅក្នុងសំណើសុំដាក់ឯកសារតែមួយភាសា ចុះថ្ងៃទី១២ ខែតុលា ទៅហើយ¹⁵។

6. សរុបសេចក្តីមក ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពយុត្តិធម៌ ការិយាល័យរដ្ឋបាល បានជម្រាបជូនសហមេធាវីនាំមុខ រួចហើយថា៖

ក. សិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី¹⁶ និងការចងចាំជារួម¹⁷ នៅរក្សាបាន តាមរយៈការរក្សាទុក តំណែងសហមេធាវីនាំមុខ ដែលបានទទួលកិច្ចសន្យាការងារ រយៈពេល១១ឆ្នាំ និង២ឆ្នាំ (ត្រូវបាន តែងតាំងចាប់តាំងពីខែតុលា ឆ្នាំ២០១០ និងខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩) សម្រាប់ការងារពេញម៉ោង។ លើសពីនេះទៅទៀត សហមេធាវីនាំមុខ នៅទទួលបានការគាំទ្រដោយមិនមានការអាក់ខានដោយ

¹⁴ សំណើសុំបន្ទាន់ កថាខណ្ឌ៦៧ (យោងទៅលើកិច្ចប្រជុំជាមួយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលបានចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១។ ការពិនិត្យមើលឯកសារក្នុងសំណុំរឿងសម្រាប់ការចាត់ចំណាត់ថ្នាក់ឡើងវិញ ការប្រមូល និងការដាក់ផ្គត់ផ្គង់មាន សម្រាប់របាយការណ៍ស្តីពីសំណង) កថាខណ្ឌ៧៨, ៨០ (លើកឡើងថាការងារទាក់ទងនឹងការចាត់ចំណាត់ថ្នាក់ឡើងវិញ “នឹងត្រូវ ធ្វើឡើងក្នុងដំណាក់កាលណាមួយ ប្រសិនបើមិនមែននៅពេលនេះ គឺពេលបន្ទាប់ពីការចេញសាលក្រមស្ថាពរក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២” [គូសបញ្ជាក់បន្ថែម])។

¹⁵ ឯកសារ F69 សំណើបន្ទាន់របស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុំដាក់ឯកសារតែមួយភាសា និងសុំការ ពន្លឿនកាលបរិច្ឆេទដាក់ឯកសារ ចុះថ្ងៃទី១២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១។ សហមេធាវីនាំមុខ ថ្លែងថាពួកគាត់នឹង “ស្វែងរកដីកាបង្គាប់ ... ដើម្បីធានានូវការផ្តល់ធនធានគ្រប់គ្រាន់...ដើម្បីផ្តល់តំណាងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។” ការពិភាក្សាបន្ទាប់ ពាក់ព័ន្ធនឹង ការរក្សាទុកធនធានប្រឹក្សាមួយរូប ដើម្បីសម្រាលការលំបាករបស់ផ្នែកមេធាវីនាំមុខ។ ការបំពានជាក់ស្តែងលើសិទ្ធិ“ទទួលបាន ការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌” មិនត្រូវបានពិភាក្សាឡើយ។ សូមមើលកថាខណ្ឌ ២-៣, ៧-៨, ១១។

¹⁶ សំណើសុំបន្ទាន់ ផ្នែកទី V-VI។

¹⁷ សំណើសុំបន្ទាន់ កថាខណ្ឌ៦៦, ៧៥-៧៧, ៨០-៨១។

មន្ត្រីច្បាប់ចំនួនពីររូប ដែលរាយការណ៍ផ្ទាល់ទៅពួកគាត់ ព្រមទាំងមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួន១៨រូប ចាប់តាំងពីពេលចាប់ផ្តើមកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតុលាការក្នុងសំណុំរឿង¹⁸។

ខ. ភរវិធីភាពនៃការពន្យារពេល¹⁹ និង ការកើនឡើងបន្ទុកការងារ²⁰ ចំពោះសហមេធាវីនាំមុខ និង បុគ្គលិកគាំទ្ររបស់ពួកគាត់ ត្រូវបានទូទាត់ដោយរយៈពេលដែលផ្តល់ឱ្យសហមេធាវីនាំមុខដើម្បីដាក់ឯកសារការងាររបស់ខ្លួន (រយៈពេលជាងមួយឆ្នាំ)²¹ និងត្រូវបានប៉ះប៉ូវដោយសហមេធាវី នាំមុខអន្តរជាតិ ដែលបានប្រកាសអំពីឆន្ទៈក្នុងការបំពេញការងារចាំបាច់នៅពេលនោះ²² និង

គ. ប្រសិទ្ធភាពចំណាយ²³ មិនមែនជាបញ្ហានៃការជំនុំជម្រះក្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ឬភាពយុត្តិធម៌ទេ ហើយដូច្នោះ មិនមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងតម្រូវការបុគ្គលិកគាំទ្ររបស់សហមេធាវីនាំមុខឡើយ²⁴ ។ ប្រសិទ្ធភាពចំណាយ ជាបញ្ហាទាក់ទងនឹង ប្រតិបត្តិការ ហើយពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានេះ ការិយាល័យរដ្ឋបាល បានធ្វើការពិចារណាលើសំណើសុំធនធានរបស់សហមេធាវីនាំមុខ ដោយមិនលម្អៀង និងឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើដែលមានលក្ខណៈសមស្រប²⁵ ។

7. ការយោងទៅលើ “ការរំពឹងទុកជាមុន” ផ្អែកលើការអនុវត្តនាពេលកន្លងមក ឬដែលបានធ្វើឡើងក្នុងដំណាក់កាលកន្លងមកនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី²⁶ មិនមានភាពសមស្របឡើយ²⁷។ ដូចការិយាល័យ

¹⁸ សូមមើលឯកសារភ្ជាប់លេខ១ កថាខណ្ឌ៨, ១៤ (“ការចងចាំជារួម ជាសមិទ្ធផលរបស់បុគ្គលិកទាំងអស់ មិនងាររបស់បុគ្គលមួយចំនួនឡើយ”)។ សូមមើលផងដែរ ជើងទំព័រ២៩។

¹⁹ សំណើសុំបន្ទាន់ កថាខណ្ឌ៧៨-៨១។

²⁰ សំណើសុំបន្ទាន់ កថាខណ្ឌ៨៤-៨៨។

²¹ ឯកសារភ្ជាប់លេខ១ កថាខណ្ឌ១៥។ សូមមើលផងដែរ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការរបស់ អ.វ.ត.ក. កំណែលើកទី៣០ ប៉ាន់ប្រមាណថាសាលដីកាបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ ចេញក្នុងត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០២២។

²² ឯកសារភ្ជាប់លេខ១ កថាខណ្ឌ១៦។

²³ សំណើសុំបន្ទាន់ កថាខណ្ឌ៨៤-៨៨។

²⁴ ឯកសារភ្ជាប់លេខ១ កថាខណ្ឌ១៣, ១៧។

²⁵ ឯកសារភ្ជាប់លេខ១ កថាខណ្ឌ៣៣។

²⁶ សំណើសុំបន្ទាន់ ផ្នែកទី៨។

²⁷ ឯកសារភ្ជាប់លេខ១ កថាខណ្ឌ១៧ (“ធនធានដែលបានអនុម័តមកដល់ពេលនេះ ត្រូវបាន[សហមេធាវីនាំមុខ] ផ្តល់យុត្តិកម្មដោយសមស្របដល់[ការិយាល័យរដ្ឋបាល] ជាពិសេសដោយពិចារណាលើកិច្ចដំណើរការបណ្តឹងសាទុក្ខដែលតម្រូវឱ្យមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីភាគី...រហូតដល់ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១”)។

រដ្ឋបាល បានបញ្ជាក់រួចហើយ²⁸ មូលនិធិរបស់ អ.វ.ត.ក. (និងផ្នែកជំនួយដល់សាលាក្តីខ្មែរក្រហម) ជាមូលនិធិសាធារណៈ ហើយការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការចាត់ចែងថវិកាសាធារណៈប្រកបដោយ តម្លាភាព តម្រូវឱ្យប្រើប្រាស់ធនធានឱ្យបានសមស្រប យោងតាមក្របខណ្ឌគតិយុត្តិ និងតម្លាភាពនៃ ផែនការការងារ ផ្អែកតាមការវិវឌ្ឍរបស់តុលាការ។ ចំពោះធនធានដែលការិយាល័យរដ្ឋបាលមិន បានអនុម័តនោះ គឺសហមេធាវីនាំមុខ មិនបានផ្តល់យុត្តិកម្មសមស្របទេ។

8. អាស្រ័យហេតុនេះ មិនមានបញ្ហានៃការជំនុំជម្រះក្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌ លេចឡើងនៅក្នុងបឋម ការងារនាពេលបច្ចុប្បន្នចំពោះមុខសហមេធាវីនាំមុខឡើយ។ សំណើបន្ទាន់នេះ គួរត្រូវបានចោល។

ការិយាល័យរដ្ឋបាល សូមដាក់ជូនចម្លើយតបនេះដោយសេចក្តីគោរព។

ថ្ងៃទី ០២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២១	ឯកឧត្តម ត្រាញ៉ា តុនី ប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាលស្តីទី	ភ្នំពេញ កម្ពុជា	
	លោក Knut Rosandhaug អនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល		

²⁸ ឯកសារភ្ជាប់លេខ១ កថាខណ្ឌ២៣។